

Akersloot

Bakkum

Castricum

Limmen

de Woude

Raad voor het Openbaar Bestuur
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Domein : BVO
Team : Regie
Contactpersoon : Michel Konijn
Bijlage(n) : 4

Ons kenmerk :
Zaaknummer :
Uw brief van :
Datum : 3 september 2021

Onderwerp : Herverdeling gemeentefonds, adviesaanvraag juli 2021

Geachte Raad voor het Openbaar Bestuur,

Op 2 februari jl. heeft de minister van Binnenlandse zaken een voorstel gedaan voor de nieuwe integrale herverdeling van het gemeentefonds.

Begin juli is zij met de beantwoording van de door o.a. door uw bestuur gestelde vragen alsmede een aangepast voorstel gekomen. De uitkomsten ervan hebben ons onaangenaam verrast.

Waar wij bij de publicatie van de herverdeeleffecten van het voorstel in februari ons erop hadden voorbereid dat er nog mutaties plaats zouden kunnen plaatsvinden met mogelijk (beperkte) financiële effecten heeft er een complete "aardverschuiving" plaatsgevonden. De eerder gecommuniceerde herverdeeleffecten uit februari zijn drastisch anders geworden. Wij constateren dat de aanpassingen hebben geresulteerd in voordelen voor de Friese en Groningse gemeenten en voor de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. In de onderliggende stukken bij het aangepaste voorstel heeft de minister dit ook bevestigd.

Doel van het herijkingsonderzoek is om de verdeling van het gemeentefonds weer aan te laten sluiten bij de kosten van de gemeenten. Deze doelstelling onderschrijven wij.

Met dit schrijven spreken wij echter onze zorg uit over een aantal aspecten uit dit proces. Deze richten zich op een drietal punten waardoor naar onze mening de uitkomsten van het voorstel voorbijgaan aan het geformuleerde doel. Het betreft:

- De zorgvuldigheid van het proces, de daarin gemaakte afwegingen en de betrouwbaarheid van de gepresenteerde uitkomsten.
- De nadere onderbouwing en daarmee de houdbaarheid en uniforme toepasbaarheid van keuzes die in het model zijn gemaakt, specifiek binnen het cluster Sociaal Domein en Overige eigen middelen (OEM).
- Rechtvaardigheid van de uitkomsten voor individuele gemeenten

Deze lichten wij in het vervolg van deze brief toe.

Wij plaatsen onze vraagtekens bij de zorgvuldigheid van het gevoerde proces. Na jarenlange studies in opdracht van het ministerie lag er begin dit jaar een voorstel dat de minister voldoende afgewogen vond om met een adviesaanvraag te komen en de voorlopige uitkomsten voor de individuele gemeenten bekend te maken. Vragen van de ROB maar ook een bestuurlijke lobby van een aantal nadeelgemeenten heeft er voor gezorgd dat het landschap er in slechts 5 maanden er voor een groot aantal gemeenten compleet anders uit is gaan zien.

Wij vragen ons af hoe zorgvuldig de afwegingen in de nu gemaakte keuzes zijn gedaan, of de belangen van individuele gemeenten daarin nu wel voldoende zijn meegenomen. Wij stellen onze vraagtekens als het gaat om een betrouwbare Rijksoverheid als het gaat om het beschikbaar stellen van middelen gelet op de grote verschillen waarmee we nu opnieuw mee zijn geconfronteerd. Onduidelijkheid over de ontwikkeling van de uitkering die wij van het Rijk kunnen ontvangen en de mate waarin wij voor extra taken door het Rijk zullen worden gecompenseerd voor nieuwe taken maakt het voor gemeenten bijna onmogelijk om een begroting voor een aantal jaren op te stellen.

In bijlage 1 is een overzicht van de mutaties tussen het voorstel februari en het aangepaste voorstel van juli. Bij publicatie van het voorstel van februari is door de Minister aangegeven dat het voorgestelde model de verdeling van de kosten goed volgt. Op basis van deze uitspraak zou een aanpassing van dit voorstel dan ook geen grote effecten kunnen hebben. De verwachting was dat met de laatste aanpassingen de “scherpe kantjes” er vanaf zouden gaan (grote voordeelgemeenten iets minder voordeel en grote nadeelgemeente iets minder nadeel). Dit is echter niet het geval.

Bij meer dan 100 gemeenten is het nadeel per inwoner toegenomen en bij 74 gemeenten is het voordeel per inwoner verder opgelopen. Met tientallen euro's per inwoner. Een niet een gering bedrag.

Wij vragen ons af hoe kan het dat het nieuwe voorstel met dergelijke grote effecten voor individuele gemeenten nog steeds een goede verdeling is die de kosten goed volgt.

De door de minister aangebrachte aanpassingen in het cluster sociaal houden in onze ogen onvoldoende rekening met de tekorten waarmee ook de nadeelgemeenten in dit model zijn geconfronteerd. De minister heeft een compensatie vanwege de tekorten in het sociaal domein toegezegd. Desondanks worden gemeenten binnen het cluster sociaal gekort. De minister stelt dat het om een budgetneutrale herverdeling van de beschikbare middelen gaat. Dat veronderstelt dat de gemeenten die nu nadeelgemeente zijn de afgelopen jaren geld hebben overgehouden binnen het Sociaal Domein ten koste van de gemeenten die nu daarvoor in dit aangepaste voorstel er middelen bij krijgen. Dat is niet het geval. Ook onze gemeenten hebben de afgelopen jaren al moeten bezuinigen om het tekort aan middelen binnen het Sociaal Domein te kunnen opvangen. Voordat een beslissing kan worden genomen over de herijking zal eerst duidelijk moeten zijn in hoeverre het gemeentefonds *structureel* wordt verhoogd voor deze tekorten voordat een beslissing kan worden in hoeverre dit voorstel passend is bij de uitgaven van de gemeenten.

Met de keuze voor een uniform kortingsbedrag per inwoner voor iedere gemeente binnen het cluster AEM voor de overige eigen middelen houdt de minister geen rekening met de feitelijke mogelijkheden die de individuele gemeenten hebben om deze daadwerkelijk te kunnen realiseren. Niet iedere gemeente is in dezelfde mate in staat om extra belastinginkomsten, inkomsten en winsten uit grondexploitaties of erfpacht te realiseren. Daarnaast is de categorie inkomsten/ winsten uit grondexploitaties, als deze al binnen een gemeente beschikbaar is, niet oneindig. Een gemiddelde dat is getrokken over 355 gemeenten doet geen recht aan de verschillen in structuurkenmerken. Gemeenten met

beperkte of geen grondexploitaties worden verondersteld inkomsten te genereren, zonder dat daartoe de mogelijkheden beschikbaar zijn.

Het bedrag per inwoner, dat o.a. is gebaseerd op een CEBEON rapport uit 2019 over het verslagjaar 2014, is naar onze mening geen goede onderbouwing van dit vaste bedrag. Zie bijlage 2. In het rapport komt tot uitdrukking dat het gemiddelde van Nederland (€ 121 per inwoner) exclusief de 4G en waddengemeenten € 47 euro per inwoner lager is dan het in het voorstel gehanteerde bedrag. Hieruit kan niet anders dan de conclusie getrokken worden dat een vast bedrag per inwoner van € 173 per inwoner een onjuiste aanname is voor de OEM.

Met ingang van 1 januari 2022 is het niet meer mogelijk voor gemeenten om leges op kabels en leidingen op te leggen. Hiermee is in het voorstel geen rekening gehouden, terwijl dit voor veel gemeenten een belangrijke inkomstenbron is.

Daarnaast is het niet uitgesloten dat de dividenduitkeringen bij netwerkbedrijven wegvallen in verband met de investeringen die deze bedrijven de komende jaren moeten doen om de energietransitie mogelijk te maken. Ook heeft een groot aantal gemeenten zijn aandelen in het energiebedrijf verkocht.

Kortom: de wereld zit er vandaag de dag heel anders uit dan in 2014.

In februari heeft de minister aangegeven dat de gehanteerde systematiek (een percentage van de uitgaven sociaal domein) aansloot bij de praktijk. Dat zou betekenen dat deze nieuwe systematiek met een totale andere uitkomst dat niet doet. Opvallend is ook dat een aantal waddengemeenten (met veel mogelijkheden tot het verkrijgen van toeristenbelasting) en de grote gemeenten 'spekkoper' zijn bij deze aanpassing in de verdeling.

Het nieuwe model pretendeert de kosten van een gemeente goed te volgen, beter dan het huidige model. Wij plaatsen hierbij onze vraagtekens.

Opvallend is dat van de 26 Nederlandse gemeenten met de laagste algemene uitkering per inwoner er toch nog 21 gemeenten zijn die er in de nieuwe verdeling nog op achteruit gaan. Gemiddeld gaan deze 21 gemeenten er € 69 per inwoner op achteruit. Zie bijlage 3.

Drie van de vier van onze gemeenten 1 behoren nu al tot deze categorie gemeenten en worden in dit voorstel dus nog meer gekort.

Wat het gevolg is van de nog grotere (nadelige) effecten van de keuzes die nu binnen het aangepaste model zijn gemaakt.

Verder constateren wij dat van de 25 gemeenten met de meeste algemene uitkering er 14 gemeenten nog meer op vooruit gaan (één gemeente zelfs meer dan € 450 per inwoner). Het lijkt erop dat een hoge algemene uitkering heeft geleid tot veel kosten, wat in het nieuwe model beloond wordt. Gelet op het uitgangspunt van het voorstel dat het verdeelmodel de kosten goed moeten volgen.

Een punt van zorg is de verevening binnen het cluster ozb. In het door de Minister voorgestelde model weegt de WOZ waarde van het areaal in een gemeente zwaarder mee dan in de huidige verdeling. Dit betekent dat vooral de randstad-gemeenten - waar de huizenprijzen significant hoger zijn dan in de periferie van Nederland - nadeel ondervinden. Om een zelfde aantal euro's ozb-opbrengst te realiseren is een lager tarief nodig. Maar de korting op de algemene uitkering met een uniform normbedrag voor heel Nederland is gelijk. Dit normtarief is gebaseerd op het gemiddelde ozb-tarief van Nederland.

¹ De gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo hebben hun ambtelijke organisatie georganiseerd in de GR werkorganisatie BUCH

Om eenzelfde opbrengst te halen moeten gemeenten het tarief bij een lagere woningwaarde hoger vaststellen. Dit betekent overigens niet dat een burger in deze gemeente zwaarder belast wordt. Het aanslagbedrag is immers in een randstad-gemeente met een lager ozb-tarief gelijk.

De gemeentelijke kosten, de ambtenaren (cao-gemeenten), het beheer van de openbare ruimte en de voorzieningen en het sociaal domein zijn daarentegen in heel Nederland min of meer gelijk.

De nieuwe verdeling leidt er toe dat 73 gemeenten – kijkende naar het ozb-tarief woningen en normtarief 2019 – geld toeleggen op het woningwaarde-bestand. (bijlage 4). Feitelijk is dit een herverdeling over Nederland.

Wij voorzien dat er op korte termijn bij positieve besluitvorming over dit voorstel geen sluitende begroting aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd zonder nieuwe bezuinigingen. Bezuinigingen op het voorzieningenniveau in onze gemeente die de afgelopen jaren al zijn geraakt.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Met dit voorstel stelt de Minister onze gemeente, opnieuw voor grote bezuinigingsopdrachten die niet meer uit te leggen zijn aan onze raad, inwoners, verenigingen, instellingen en ondernemers in onze gemeente. Omdat de logica van het door nu voorliggende voorstel ontbreekt.

Wij roepen uw raad op om de belangen van iedere individuele gemeente te bestuderen en niet alleen te steunen op de ogenschijnlijk betrouwbare uitkomsten van de gepresenteerde statistische rekenmodellen.

Onze zorgen bij die modellen zoals wij die in deze brief hebben opgenomen kunt u daarbij vanzelfsprekend gebruiken.

Een afschrift van deze brief versturen wij aan de VNG, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, Provincie Noord-Holland, onze gemeenteraad en de besturen van de Noord-Hollandse gemeenten.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Castricum,

De heer G.A. Suanet QC
Secretaris

De heer drs. A. Mans
burgemeester

Bijlagen:

1. Effect van het nieuwe voorstel (juli) ten opzichte van het oorspronkelijke herverdeelvoorstel (februari)
2. Cebeon-rapport "Inkomstenverening in het gemeentefonds", d.d. 8-4-2019
3. Herverdeeleffecten gemeenten met de laagste / hoogste AU per inwoner
4. Herverdeeleffect cluster OZB

Bijlage 1

Effect van het nieuwe voorstel (juli) ten opzichte van het oorspronkelijke herverdeelvoorstel (februari)

	# gem.	# inwon.	gew.gem.		# gem.	# inwon.	gew.gem.
Positief effect	139	7.883.631	26,61	minder dan +15 euro	56	3.166.253	6,22
Gaan er t.o.v. febr. op vooruit				meer dan +15 euro	83	4.717.378	31,73
(gewogen gemidd. + 27)				tussen +15 en + 30	31	1.939.221	23,41
				tussen +30 en + 45	21	1.214.669	35,97
				tussen +45 en + 94	31	1.563.488	64,62
Negatief effect	249	9.197.876	-22,64	minder dan -/-15 euro	84	3.283.932	-8,42
Gaan er t.o.v. febr. op achteruit				meer dan -/-15 euro	165	5.913.944	-30,53
(gewogen gemidd. -/- 23)				tussen -/-15 en -/-30	93	3.420.929	-22,29
				tussen -/-30 en -/-45	52	1.887.742	-37,37
				tussen -/-45 en -/-73	20	605.273	-55,78

139 gemeenten (met 7,9 mln inwoners) zijn er t.o.v. het voorstel van februari op vooruit gegaan (gewogen gemiddelde van het voordeel € 27).

Bij 83 gemeenten (4,7 mln inwoners) is het voordeel meer dan 15 euro per inwoner.

Bij 31 gemeenten (1,6 mln inwoners) is het voordeel zelfs meer dan 45 euro per inwoner.

249 gemeenten (met 9,2 mln inwoners) zijn er t.o.v. het voorstel van februari op achteruit gegaan (gewogen gemiddelde van het nadeel -/-€ 23).

Bij 165 gemeenten (met 5,9 mln inwoners) is het nadeel meer dan 15 euro per inwoner.

Bij 20 gemeenten (met 0,6 mln inwoners) is het nadeel zelfs meer dan 45 euro per inwoner.

		# gem.	# inwon.	gew.gem.		# gem.	# inwon.	gew.gem.
Positief effect	nog meer plus	74	3.830.517	25,27	meer dan 15 euro	37	2.249.559	38,95
Gaan er t.o.v. febr. op vooruit					minder dan 15 euro	37	1.580.958	5,82
(gewogen gemidd. + 27)	minder min	40	2.587.127	18,63	meer dan 15 euro	25	1.203.754	32,95
					minder dan 15 euro	15	1.383.373	6,17
	van min naar plus	25	1.465.987	44,21	meer dan 15 euro	21	1.264.065	49,71
					minder dan 15 euro	4	201.922	9,75
Negatief effect	nog meer min	106	3.632.054	-20,09	meer dan 15 euro	59	1.799.987	-30,96
Gaan er t.o.v. febr. op achteruit					minder dan 15 euro	47	1.832.067	-9,4
(gewogen gemidd. +/- 23)	minder plus	89	2.925.797	-20,47	meer dan 15 euro	58	2.026.045	-26,17
					minder dan 15 euro	31	899.752	-7,65
	van plus naar min	54	2.640.025	-28,54	meer dan 15 euro	48	2.087.912	-34,39
					minder dan 15 euro	6	552.113	-6,43

74 gemeenten (3,8 mln inwoners) ontvangen zelfs nog meer voordeel dan in het voorstel van februari (gewogen gemiddeld voordeel € 25 per inwoner).

Bij 37 gemeenten (2,2 mln inwoners) is het voordeel zelfs meer dan 15 euro per inwoner.

106 gemeenten (3,6 mln inwoners) hebben zelfs nog meer nadeel dan in het voorstel van februari (gewogen gemiddeld nadeel +/- € 20 per inwoner).

Bij 59 gemeenten (1,8 mln inwoners) is het nadeel zelfs meer dan 15 euro per inwoner.

Bijlage 2

Ceboen-rapport “Inkomstenverening in het gemeentefonds”, d.d. 8-4-2019

Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/14/eindrapport-inkomensterverevening-in-het-gemeentefonds-cebeon>

Pagina 39, tabel 5.3:

Tabel 5.3: Samenstelling OEM in 2014 voor diverse (groepen) gemeenten. Bedragen in euro's per inwoner.

<i>gemeenten</i>	<i>(1) treasury</i>	<i>(2) belasting</i>	<i>(3) EZ</i>	<i>(4) GREX</i>	<i>(5) overig</i>	<i>(6) TOTAAL OEM</i>	<i>(7) OEM excl. grex</i>
<i>0-20.000 inwoners</i>	63	31	4	2	-2	98	96
<i>20-50.000 inwoners</i>	55	23	1	-2	-1	75	77
<i>50-100.000 inwoners</i>	61	16	-5	1	-3	70	69
<i>100-250.000 inwoners</i>	73	20	-16	-7	-2	67	74
<i>>250.000 inwoners</i>	164	49	-36	54	-74	157	103
<i>TOTAAL NL</i>	73	18	-1	31	-2	121	90
structuurgroepen excl. G4 en Waddengemeenten							
<i>zeer sterke sociale structuur</i>	61	23	13	0	-2	95	96
<i>sterke sociale structuur</i>	65	27	-2	-4	-1	85	89
<i>matige sociale structuur</i>	61	21	-5	-3	-2	71	75
<i>zwakke sociale structuur</i>	67	18	-12	-1	-2	69	71
<i>zeer zwakke sociale structuur</i>	56	13	-17	-3	-2	47	49
<i>zeer zwakke centrumfunctie</i>	56	28	8	-2	-1	89	91
<i>zwakke centrumfunctie</i>	57	25	0	0	-1	82	82
<i>matige centrumfunctie</i>	68	17	0	-1	-3	81	81
<i>sterke centrumfunctie</i>	57	19	-13	-3	-1	59	63
<i>zeer sterke centrumfunctie</i>	70	13	-18	-6	-2	57	63
<i>alle gemeenten</i>	62	21	-5	-2	-2	74	77
<i>laagste scores*</i>	-328	0	-87	-106	-268	-336	-328
<i>hoogste scores*</i>	386	1.229	109	167	86	1.378	1.378
<i>centrumgemeenten</i>	66	16	-16	-7	-2	57	64
<i>randgemeenten</i>	63	22	12	-3	-1	93	96
<i>groeigemeenten</i>	67	24	-2	2	-1	89	88
<i>krimpgemeenten</i>	62	27	-7	-6	-1	74	81

* Per inkomstenbron, dus bij deze regels gaat achter elke cel andere gemeenten schuil.

Bijlage 3

Herverdeeleffecten gemeenten met de laagste / hoogste AU per inwoner

Top 26 van gemeenten met **in 2017** het laagste bedrag aan algemene uitkering per inwoner met daarbij het herverdeeleffect van het voorstel juli:

			per inw.	per inw. juli	meer/ minder per inw. juli
			TOTAAL	TOTAAL	TOTAAL
gemnr18	gemnaam17	inw17	AU17huidig	AU17nieuw	AU17nieuw
377	Bloemendaal	22.826	835	760	-75
376	Blaricum	10.201	838	832	-6
1.842	Midden-Delfland	19.034	876	890	14
312	Bunnik	15.156	905	864	-41
417	Laren	11.088	933	872	-61
1.621	Lansingerland	60.105	944	905	-39
614	Westvoorne	14.257	945	989	44
1.696	Wijdmeren	23.447	948	972	24
629	Wassenaar	26.055	956	939	-17
358	Aalsmeer	31.373	957	970	13
1.926	Pijnacker-Nootdorp	52.656	967	862	-105
613	Albrandswaard	25.105	973	903	-70
313	Bunschoten	21.020	981	953	-28
450	Uitgeest	13.465	987	963	-24
626	Voorschoten	25.315	997	948	-49
327	Leusden	29.677	999	943	-55
335	Montfoort	13.866	1.001	1.016	16
579	Oegstgeest	23.608	1.003	911	-93
585	Binnenmaas	29.122	1.011	1.022	10
848	Son en Breugel	16.626	1.012	966	-47
437	Ouder-Amstel	13.419	1.013	979	-33
279	Scherpenzeel	9.704	1.014	1.032	17
317	Eemnes	8.999	1.018	988	-30
1.884	Kaag en Braassem	26.374	1.019	1.071	52
866	Waalre	16.898	1.019	990	-29
383	Castricum	35.216	1.025	967	-58

Conclusie: ondanks dat deze gemeenten nu al de minste algemene uitkering per inwoner ontvangen gaan 18 van de 26 gemeenten er in het nieuwe verdeelvoorstel er op achteruit (gewogen gemiddelde van het herverdeeleffect bij deze nadeel-gemeenten: € 54 per inwoner)

Top 25 van gemeenten met **in 2017** het hoogste bedrag aan algemene uitkering per inwoner met daarbij het herverdeeleeffect van het voorstel juli:

			per inw.	per inw. juli	meer/ minder per inw. juli
			TOTAAL	TOTAAL	TOTAAL
gemnr18	gemnaam17	inw17	AU17huidig	AU17nieuw	AU17nieuw
114	Emmen	107.490	2.058	2.073	15
1.950	Vlagtwedde	15.908	2.103	2.100	-3
141	Almelo	72.479	2.116	2.127	11
193	Zwolle	125.548	2.122	2.142	20
983	Venlo	101.059	2.123	2.232	109
765	Pekela	12.517	2.139	2.124	-14
222	Doetinchem	57.068	2.158	2.140	-18
505	Dordrecht	118.731	2.165	2.161	-4
928	Kerkrade	45.937	2.172	2.169	-3
153	Enschede	158.140	2.187	2.205	18
3	Appingedam	11.971	2.213	2.206	-7
118	Hoogeveen	55.311	2.227	2.259	32
37	Stadskanaal	32.252	2.229	2.239	10
518	s-Gravenhage	524.882	2.238	2.108	-130
14	Groningen	202.636	2.247	2.378	131
1.895	Oldambt	38.108	2.255	2.193	-62
363	Amsterdam	844.947	2.350	2.307	-43
202	Arnhem	155.699	2.368	2.399	32
599	Rotterdam	634.660	2.405	2.366	-39
96	Vlieland	1.085	2.514	2.974	459
80	Leeuwarden	108.667	2.532	2.586	54
917	Heerlen	87.189	2.722	2.749	28
106	Assen	67.551	2.744	2.723	-21
88	Schiermonnikoog	941	2.803	2.920	117
718	Vlissingen	44.394	3.035	3.102	67

Conclusie: ondanks dat deze gemeenten nu al de meeste algemene uitkering per inwoner ontvangen gaan 14 van de 25 gemeenten er in het nieuwe verdeelvoorstel er op vooruit (gewogen gemiddelde van het herverdeeleeffect bij deze voordeel-gemeenten: € 51 per inwoner).

Top 26 van gemeenten met **in 2019** het laagste bedrag aan algemene uitkering per inwoner met daarbij het herverdeeleeffect van het voorstel juli:

					hve19
					TOTAAL
gemnr19	gemnaam19	inw19	TOTAAL AU19huidig	TOTAAL AU19nieuw	per inw
377	Bloemendaal	23.410	21.609.376	19.493.279	-90
376	Blaricum	11.202	10.993.945	10.718.209	-25
1.842	Midden-Delfland	19.391	19.503.857	19.372.895	-7
312	Bunnik	15.192	15.848.856	14.909.739	-62
1.696	Wijdmeren	24.013	25.600.897	25.789.082	8
358	Aalsmeer	31.728	34.065.374	33.254.979	-26
629	Wassenaar	26.211	28.242.977	27.298.858	-36
614	Westvoorne	14.626	15.781.722	15.947.187	11
613	Albrandswaard	25.271	27.650.317	25.599.721	-81
579	Oegstgeest	24.426	26.905.009	24.081.658	-116
1.926	Pijnacker-Nootdorp	54.331	59.852.486	52.662.227	-132
1.621	Lansingerland	61.601	67.916.229	63.679.399	-69
417	Laren	11.195	12.358.886	11.458.116	-80
1.884	Kaag en Braassem	26.866	29.686.825	30.979.269	48
866	Waalre	17.247	19.217.418	18.699.058	-30
397	Heemstede	27.286	30.537.496	28.220.074	-85
313	Bunschoten	21.576	24.178.305	23.044.589	-53
450	Uitgeest	13.528	15.245.810	14.442.852	-59
437	Ouder-Amstel	13.916	15.683.493	14.915.699	-55
626	Voorschoten	25.479	28.945.312	26.729.015	-87
327	Leusden	30.030	34.325.380	32.029.843	-76
848	Son en Breugel	16.904	19.330.779	18.572.676	-45
383	Castricum	35.772	40.962.451	38.282.174	-75
335	Montfoort	13.996	16.038.682	16.056.163	1
736	De Ronde Venen	44.059	50.512.654	51.089.822	13
399	Heiloo	23.464	26.926.754	26.224.453	-30

Conclusie: ondanks dat deze gemeenten nu al de minste algemene uitkering per inwoner ontvangen gaan 21 van de 26 gemeenten er in het nieuwe verdeelvoorstel er op achteruit (gewogen gemiddelde van het herverdeeleeffect bij deze nadeel-gemeenten: € 69 per inwoner).

Opvallend is daarbij dat het nadeel van deze gemeente na de actualisatie van de cijfers naar 2019 verder is opgelopen!

Top 25 van gemeenten met **in 2019** het hoogste bedrag aan algemene uitkering per inwoner met daarbij het herverdeeleeffect van het voorstel juli:

					hve19
			TOTAAL	TOTAAL	TOTAAL
gemnr19	gemnaam19	inw19	AU19huidig	AU19nieuw	per inw
114	Emmen	107.113	240.851.015	244.275.082	32
928	Kerkrade	45.642	103.249.020	104.425.549	26
10	Delfzijl	24.716	56.301.738	56.071.951	-9
268	Nijmegen	176.731	403.178.195	423.583.529	115
141	Almelo	72.849	166.780.054	167.091.750	4
37	Stadskanaal	31.789	75.211.718	75.806.593	19
193	Zwolle	127.497	302.893.104	306.366.113	27
14	Groningen	231.299	549.544.513	589.523.646	173
983	Venlo	101.603	241.533.765	251.676.447	100
153	Enschede	158.986	378.981.611	386.319.008	46
505	Dordrecht	118.654	284.437.670	283.859.003	-5
765	Pekela	12.214	29.609.360	29.424.803	-15
518	's-Gravenhage	537.833	1.331.442.237	1.247.127.564	-157
1.895	Oldambt	38.129	95.135.733	94.167.669	-25
363	Amsterdam	862.965	2.164.145.863	2.145.420.476	-22
202	Arnhem	159.265	414.907.463	422.029.378	45
599	Rotterdam	644.618	1.688.636.772	1.665.435.492	-36
222	Doetinchem	57.555	152.373.632	151.475.220	-16
80	Leeuwarden	123.107	328.125.388	334.400.501	51
106	Assen	67.963	182.852.626	181.660.243	-18
3	Appingedam	11.721	32.580.822	32.634.149	5
917	Heerlen	86.832	259.650.544	261.576.149	22
96	Vlieland	1.138	3.889.446	4.332.156	389
88	Schiermonnikoog	936	3.226.819	3.468.878	259
718	Vlissingen	44.371	154.471.538	156.930.124	55

Conclusie: ondanks dat deze gemeenten nu al de meeste algemene uitkering per inwoner ontvangen gaan 16 van de 25 gemeenten er in het nieuwe verdeelvoorstel er op vooruit (gewogen gemiddelde van het herverdeeleeffect bij deze voordeel-gemeenten: € 39 per inwoner).

Het gewogen gemiddelde voordeel per inwoner van de voordeel-gemeenten is na de actualisatie naar de cijfers 2019 iets omlaag gegaan.

Bijlage 4

Effect nieuwe ozb-normtarieven op netto-opbrengst gemeente van een gemiddelde woning (jaar 2019)

		coelo	coelo		AU-norm-	AU-norm	AU-korting	AU-korting	netto	netto
		ozb-tarief	ozb-aanslag		tarief 2019	tarief 2019			effect	effect
		won.eig.	won.eig.	gem.woz	huidige	nieuw	huidige	nieuw	huidige	nieuw
gemnr19	gemnaam19	2019	euro	vlg COELO	systemat	voorstel	systematiek	voorstel	systematiek	voorstel
0363	Amsterdam	0,0379	146,09	385.563	0,00100000	0,00112178	308,45	389,27	-162,36	-243,18
0448	Texel	0,0409	123,58	302.152	0,00100000	0,00112178	241,72	305,05	-118,14	-181,47
0406	Huizen	0,0575	177,02	307.861	0,00100000	0,00112178	246,29	310,82	-69,27	-133,80
0437	Ouder-Amstel	0,0693	282,08	407.042	0,00100000	0,00112178	325,63	410,95	-43,55	-128,87
0362	Amstelveen	0,0702	270,30	385.098	0,00100000	0,00112178	308,08	388,80	-37,78	-118,50
0518	's-Gravenhage	0,0541	130,75	241.682	0,00100000	0,00112178	193,35	244,00	-62,60	-113,25
1942	Gooise Meren	0,0762	312,66	410.315	0,00100000	0,00112178	328,25	414,25	-15,59	-101,59
0397	Heemstede	0,0811	400,81	494.217	0,00100000	0,00112178	395,37	498,96	5,44	-98,15
0355	Zeist	0,0726	248,88	342.810	0,00100000	0,00112178	274,25	346,10	-25,37	-97,22
0273	Putten	0,0739	243,02	328.850	0,00100000	0,00112178	263,08	332,01	-20,06	-88,99
0096	Vlieland	0,0755	206,37	273.519	0,00100000	0,00112178	218,82	276,15	-12,45	-69,78
1525	Teylingen	0,0784	227,95	290.753	0,00100000	0,00112178	232,60	293,54	-4,65	-65,59
0342	Soest	0,0805	252,53	313.702	0,00100000	0,00112178	250,96	316,71	1,57	-64,18
1771	Geldrop-Mierlo	0,0781	202,15	258.835	0,00100000	0,00112178	207,07	261,32	-4,92	-59,17
1598	Koggenland	0,0792	203,36	256.768	0,00100000	0,00112178	205,41	259,23	-2,05	-55,87
0344	Utrecht	0,0833	250,33	300.516	0,00100000	0,00112178	240,41	303,40	9,92	-53,07
1916	Leidschendam-Voorburg	0,0813	217,00	266.847	0,00100000	0,00112178	213,48	269,41	3,52	-52,41
0339	Renswoude	0,0849	255,03	300.389	0,00100000	0,00112178	240,31	303,27	14,72	-48,24
0758	Breda	0,0838	229,82	274.248	0,00100000	0,00112178	219,40	276,88	10,42	-47,06
0402	Hilversum	0,0859	268,14	312.154	0,00100000	0,00112178	249,72	315,15	18,42	-47,01
0262	Lochem	0,0860	262,36	305.070	0,00100000	0,00112178	244,06	308,00	18,30	-45,64
0796	's-Hertogenbosch	0,0853	238,24	279.297	0,00100000	0,00112178	223,44	281,98	14,80	-43,74
0498	Drechterland	0,0846	225,62	266.690	0,00100000	0,00112178	213,35	269,25	12,27	-43,63
0392	Haarlem	0,0883	288,59	326.903	0,00100000	0,00112178	261,52	330,04	27,07	-41,45

		coelo	coelo		AU-norm-	AU-norm	AU-korting	AU-korting	netto	netto
		ozb-tarief	ozb-aanslag		tarief 2019	tarief 2019			effect	effect
		won.eig.	won.eig.	gem.woz	huidige	nieuw	huidige	nieuw	huidige	nieuw
gemnr19	gemnaam19	2019	euro	vlg COELO	systemat	voorstel	systematiek	voorstel	systematiek	voorstel
0457	Weesp	0,0873	250,69	287.159	0,00100000	0,00112178	229,73	289,92	20,96	-39,23
0399	Heiloo	0,0894	302,39	338.244	0,00100000	0,00112178	270,60	341,49	31,79	-39,10
0848	Son en Breugel	0,0894	292,28	326.935	0,00100000	0,00112178	261,55	330,07	30,73	-37,79
0361	Alkmaar	0,0840	186,82	222.405	0,00100000	0,00112178	177,92	224,54	8,90	-37,72
0736	De Ronde Venen	0,0903	314,90	348.726	0,00100000	0,00112178	278,98	352,07	35,92	-37,17
0384	Diemen	0,0879	239,82	272.833	0,00100000	0,00112178	218,27	275,45	21,55	-35,63
0415	Landsmeer	0,0920	365,02	396.632	0,00100000	0,00112178	317,31	400,44	47,71	-35,42
0420	Medemblik	0,0868	212,93	245.311	0,00100000	0,00112178	196,25	247,67	16,68	-34,74
0302	Nunspeet	0,0906	259,30	286.203	0,00100000	0,00112178	228,96	288,95	30,34	-29,65
0770	Eersel	0,0921	284,19	308.567	0,00100000	0,00112178	246,85	311,53	37,34	-27,34
0861	Veldhoven	0,0920	276,99	301.076	0,00100000	0,00112178	240,86	303,97	36,13	-26,98
0383	Castricum	0,0924	286,41	309.968	0,00100000	0,00112178	247,97	312,94	38,44	-26,53
1728	Bladel	0,0928	269,85	290.787	0,00100000	0,00112178	232,63	293,58	37,22	-23,73
0852	Waterland	0,0940	310,28	330.085	0,00100000	0,00112178	264,07	333,25	46,21	-22,97
0537	Katwijk	0,0931	271,14	291.235	0,00100000	0,00112178	232,99	294,03	38,15	-22,89
0753	Best	0,0941	272,33	289.405	0,00100000	0,00112178	231,52	292,18	40,81	-19,85
0385	Edam-Volendam	0,0943	262,11	277.953	0,00100000	0,00112178	222,36	280,62	39,75	-18,51
0373	Bergen (NH.)	0,0964	385,41	399.803	0,00100000	0,00112178	319,84	403,64	65,57	-18,23
0856	Uden	0,0942	242,45	257.378	0,00100000	0,00112178	205,90	259,85	36,55	-17,40
0394	Haarlemmermeer	0,0952	284,81	299.139	0,00100000	0,00112178	239,31	302,01	45,50	-17,20
0553	Lisse	0,0942	238,26	252.930	0,00100000	0,00112178	202,34	255,36	35,92	-17,10
1701	Westerveld	0,0945	246,47	260.815	0,00100000	0,00112178	208,65	263,32	37,82	-16,85
1709	Moerdijk	0,0938	214,87	229.072	0,00100000	0,00112178	183,26	231,27	31,61	-16,40
1945	Berg en Dal	0,0943	230,54	244.475	0,00100000	0,00112178	195,58	246,82	34,96	-16,28
0614	Westvoorne	0,0962	318,20	330.769	0,00100000	0,00112178	264,62	333,95	53,58	-15,75
0267	Nijkerk	0,0959	296,55	309.228	0,00100000	0,00112178	247,38	312,20	49,17	-15,65
0610	Sliedrecht	0,0933	185,29	198.596	0,00100000	0,00112178	158,88	200,50	26,41	-15,21
0232	Epe	0,0959	278,23	290.125	0,00100000	0,00112178	232,10	292,91	46,13	-14,68
0530	Hellevoetsluis	0,0950	202,11	212.747	0,00100000	0,00112178	170,20	214,79	31,91	-12,68
0313	Bunschoten	0,0974	286,30	293.943	0,00100000	0,00112178	235,15	296,76	51,15	-10,46

		coelo	coelo		AU-norm-	AU-norm	AU-korting	AU-korting	netto	netto
		ozb-tarief	ozb-aanslag		tarief 2019	tarief 2019			effect	effect
		won.eig.	won.eig.	gem.woz	huidige	nieuw	huidige	nieuw	huidige	nieuw
gemnr15	gemnaam19	2019	euro	vlg COELO	systemat	voorstel	systematiek	voorstel	systematiek	voorstel
0060	Ameland	0,0974	247,81	254.425	0,00100000	0,00112178	203,54	256,87	44,27	-9,06
0353	IJsselstein	0,0977	261,28	267.431	0,00100000	0,00112178	213,94	270,00	47,34	-8,72
1685	Landerd	0,0982	303,87	309.314	0,00100000	0,00112178	247,45	312,28	56,42	-8,41
0717	Veere	0,0980	274,50	280.102	0,00100000	0,00112178	224,08	282,79	50,42	-8,29
0599	Rotterdam	0,0969	185,30	191.228	0,00100000	0,00112178	152,98	193,06	32,32	-7,76
0439	Purmerend	0,0981	233,73	238.257	0,00100000	0,00112178	190,61	240,54	43,12	-6,81
0356	Nieuwegein	0,0984	232,27	236.047	0,00100000	0,00112178	188,84	238,31	43,43	-6,04
1926	Pijnacker-Nootdorp	0,0992	316,45	319.002	0,00100000	0,00112178	255,20	322,07	61,25	-5,62
1724	Bergeijk	0,0991	297,97	300.676	0,00100000	0,00112178	240,54	303,56	57,43	-5,59
0855	Tilburg	0,0984	205,48	208.821	0,00100000	0,00112178	167,06	210,83	38,42	-5,35
0473	Zandvoort	0,0993	311,12	313.313	0,00100000	0,00112178	250,65	316,32	60,47	-5,20
1708	Steenwijkerland	0,0990	212,26	214.404	0,00100000	0,00112178	171,52	216,46	40,74	-4,20
0603	Rijswijk	0,0991	219,31	221.302	0,00100000	0,00112178	177,04	223,43	42,27	-4,12
0396	Heemskerk	0,0995	259,42	260.724	0,00100000	0,00112178	208,58	263,23	50,84	-3,81
1963	Hoeksche Waard	0,0997	245,18	245.942	0,00100000	0,00112178	196,75	248,30	48,43	-3,12
0180	Staphorst	0,0998	262,31	262.836	0,00100000	0,00112178	210,27	265,36	52,04	-3,05
0501	Brielle	0,0999	237,52	237.758	0,00100000	0,00112178	190,21	240,04	47,31	-2,52
0085	Ooststellingwerf	0,1003	199,43	198.833	0,00100000	0,00112178	159,07	200,74	40,36	-1,31
0629	Wassenaar	0,1008	573,58	569.028	0,00100000	0,00112178	455,22	574,49	118,36	-0,91

Bij deze 73 gemeenten ontstaat - op basis van het vastgestelde ozb-tarief woningen – een negatief netto-effect. De korting in de algemene uitkering is in het voorgestelde verdeelmodel hoger dan de daadwerkelijk in rekening gebrachte onroerende zaakbelasting.

Rekenvoorbeeld:

	Castricum	Midden Groningen	verschil
ozb-tarief 2019	0,0924	0,186	0,0936
gemid. Waarde woning	309.968	165.086	-144.882
ozb-opbrengst	286,41	307,06	20,65
korting AU in 2019	312,94	166,67	-146,27
verschil	-26,53	140,39	166,92

Terwijl de daadwerkelijk ozb-opbrengst bij een gemiddelde woning in Castricum slechts € 20,65 meer oplevert, is het netto-effect € 166,92 in het voordeel bij een woning in Midden-Groningen.

Een inwoner/eigenaar in Castricum betaalt dus meer en een inwoner/eigenaar in Midden-Groningen heeft – via de gemeente – meer beschikbaar om te besteden aan de gemeentelijke taken.